Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi (sediul Bender) dosarul nr. 2r-2858/23
Judecător: Aurelia Pleșca 2-23099206-02-2r-15082023

DECIZIE

05 octombrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componenţa:
Preşedintele completului, judecătorul Anatol Pahopol
judecătorii Ruxanda Pulbere şi Ala Malîi

examinând, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de avocatul Cecan Mihaela în interesele lui ***** împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihaela Cecan în interesele reclamantei ***** către *****, ***** ***** *****, *****, *****, ***** și ***** cu privire la constatarea nulității absolute a actului juridic, recunoașterea dreptului de proprietate și constatarea faptului acceptării succesiunii, -

CONSTATĂ:

<u>Circumstanţele cauzei.</u>

La 05.07.2023 avocatul Mihaela Cecan în interesele reclamantei ***** către *****, ***** ***** *****, *****, *****, ***** și ***** cu privire la constatarea nulității absolute a actului juridic, recunoașterea dreptului de proprietate și constatarea faptului acceptării succesiunii.

Concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată, avocatul în interesele reclamantului a solicitat și aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile casă de locuit cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****și ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. *****.

În motivarea solicitării privind aplicarea sechestrului a indicat că, bunul imobil casa de locuit cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****și ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. ***** aparțin în întregime (1,0 cota parte) pârâtei *****, iar aceasta în orice moment ar putea înstrăina imobilele aflate în litigiu. Astfel, în scopul executării unei eventuale hotărâri judecătorești sau evitării imposibilității executării hotărâri judecătorești și în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, urmează a fi aplicat sechestru pe bunurile imobile casă de locuit cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****și ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. *****.

<u>Poziţia instanţei de fond.</u>

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023, s-a respins cererea avocatului Mihaela Cecan în interesele reclamantei ***** privind asigurarea acțiunii a fost respinsă.

Solicitarea recurentului.

La data de 28.07.2023, nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023, avocatul Cecan Mihaela în interesele lui ***** a declarat cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate şi admiterea cererii de aplicare a măsurilor de asigurare.

Argumentele părţilor.

În motivarea recursului, a indicat că încheierea instanței de fond o consideră neîntemeiată şi nefondată, pasibilă de a fi casată.

Prin încheiere emisă, fondul a indicat faptul precum că, reclamanta/recurentă a înaintat cerința de aplicare a sechestrului fără a justifica din punct de vedere juridic că o eventuală hotărâre ar crea dificultăți judecătorești sau a faptului că neaplicarea acestora ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Menționează că, potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, bunul imobil litigios, situat în s. ***** cu nr cadastral ***** (*****, *****.02, *****) este proprietatea privată a pârâtei/intimate *****, în baza contractului de donație a imobilului nr. 1638 din 02.05.2007, iar acest contract este obiect a litigiului. Prin cererea de chemare în judecată una din solicitări constituie anularea anume a acestui contract de donație, care a constituit temei de înregistrare a dreptului de proprietate după *****.

Deci, din conținutul cererii de chemare în judecată, se poate constata cu certitudine că obiectul acțiunii constituie recunoașterea dreptului de proprietate a unei cote-părți din bunurile imobile a căror asigurare a acțiunii se cere, în asemenea circumstanțe descrise şi având în vedere că asigurarea acțiunii civile este o măsură prevăzută de lege şi o modalitate efectivă de protejare a drepturilor participanților la proces, care după natura sa contribuie la păstrarea situației existente între părți până la pronunțarea actului judecătoresc, mai mult ca atât pentru neadmiterea înstrăinării bunurilor care ar crea dificultăți şi imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătorești solicită admiterea recursului şi emiterea unei hotărâri prin care să fie dispusă asigurarea acțiunii.

Cu atât mai mult că, în satul unde se află imobilele respective, a fost plasat anunț cu privire la vânzarea acestora. În contextul în care ar fi un cumpărător real al acestor bunuri imobile, proprietara ***** va înstrăina fără acordul reclamantei, deoarece ***** este unica proprietară al bunurilor respective, în atare situații există riscul înstrăinării fără acordul reclamantului.

Chiar dacă temeiurile asigurării acțiunii nu sunt enumerate expres în art.174 Cod de procedură civilă, consideră că în cazul dat, necesitatea rezultă din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau chiar şi risipire a bunului imobil, care se află în posesia intimatei-pârâte.

În acest context, nu în zadar legiuitorul a instituit în codul de procedură civilă, măsura asigurării acțiunii, pentru a asigura executarea efectivă a unei eventuale hotărâri judecătorească.

În contextul celor menționate mai sus, este cert faptul că instanța de fond a emis o încheiere ilegală şi neîntemeiată. Argumentele invocate de reclamantă în cererea privind asigurarea acțiunii, ”n-au fost auzite”, nu s-a stabilit toate circumstanțele necesare şi importante, instanța de judecată nu a motivat soluția adoptată ori actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecțiile formulate de către părți. Mai mult, hotărârea trebuie să se bazeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o maniera certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menit pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în cazul nostru lipsește. Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Termenul de declarare a recursului.

Conform art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul constată că încheierea instanței de fond a fost emisă la 14.07.2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 28.07.2023, astfel recurentul a respectat termenul procesual indicat.

Aprecierea instanței de recurs.

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate de recurent şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023 și soluționarea problemei în fond prin decizie, prin care cererea de asigurare a acțiunii depusă de avocatul Mihaela Cecan în interesele lui ***** prin aplicarea sechestrului pe bunurile imobile casă de locuit cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****şi ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. ***** ce aparţin cu drept de proprietate *****, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) Cod de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Actele cauzei atestă că, prin cererea de chemare în judecată, reclamata ***** a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea dreptului de proprietate și constatarea nulității absolute a actului juridic.

Una din cerințele evidențiate din cererea de chemare în judecată este, constatarea nulității absolute și anularea contractului de donație a imobilului nr. 1638 din 02.05.2007.

Prin contractul de donație a imobilului nr. 1638 din 02.05.2007, s-a donat pârâtei ***** Ivan imobilul nr. cadastral 1031400410, terenul construcție locativă cu suprafața 0,4558 hf și casa de locuit amplasată pe terenul de construcție cu suprafața totală de 33,3 m^2 , inclusiv suprafața locativă de 24,7 m^2 , amplasat în s. *****

Astfel, din cererea de chemare în judecată, reiese că reclamanta a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile imobile cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****și ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. *****.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023, s-a respins cererea avocatului Mihaela Cecan în interesele reclamantei ***** privind asigurarea acțiunii a fost respinsă.

La data de 28.07.2023, nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023, avocatul Cecan Mihaela în interesele lui ***** a declarat cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate şi admiterea cererii de aplicare a măsurilor de asigurare.

Instanța de recurs consideră criticile invocate de avocatul Cecan Mihaela în interesele lui *****, în cererea de recurs ca fiind întemeiate, iar încheierea primei instanțe neîntemeiată, având în vedere următoarele motive:

Conform art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța poate lua măsuri de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, Colegiul notează că asigurarea acțiunii înseamnă totalitatea măsurilor care garantează executarea hotărârii judecătorești în cazul admiterii cerințelor înaintate de către reclamant. Aceasta este una din garanțiile principale ale apărării drepturilor cetățenilor şi persoanelor juridice.

Prin prisma art. 175 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane.

Astfel, în conceptul cadrului normativ enunțat, măsurile de asigurare se prezintă drept acțiuni procesuale cu caracter temporar, menite să asigure executarea unui eventual act judecătoresc de dispoziție.

Totodată, respectivele măsuri urmează a fi luate doar în cazul în care instanței i se aduc probe, care ar demonstra faptul că, neaplicarea măsurilor de asigurare ar face imposibilă executarea unui eventual act de dispoziție judecătoresc.

În acord cu dispozițiile art. 176 alin. (1) Cod de procedură civilă, aplicarea sechestrului pe bunurile organizației sau ale persoanei fizice cu statut de întreprinzător, în cazul asigurării acțiunii, se efectuează în următoarea ordine:

a) în primul rând, pe bunurile care nu participă nemijlocit în producție: valori mobiliare, mijloace băneștii (în monedă națională şi în valută străină, inclusiv în numerar), autoturisme, obiecte de design din oficii şi alte bunuri;

b) în al doilea rând, pe produsele finite (mărfuri), precum şi pe alte bunuri materiale care nu participă nemijlocit în procesul de producție şi care nu sânt destinate utilizării nemijlocite în producție;

c) în al treilea rând, pe bunurile imobiliare, precum şi pe materia primă, materiale, mașini, unelte, utilaje, instalații, echipamente şi alte mijloace fixe, destinate utilizării nemijlocite în producție;

d) în al patrulea rând, pe bunurile predate unor alte persoane.

Conform art. 177 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

Din sensul normei citate, Colegiul civil conchide că, scopul asigurării acțiunii urmează să fie invocat şi justificat de persoana care solicită aplicarea măsurilor de asigurare, deoarece asigurarea acțiunii constă din limitări, interdicții sau obligații dispuse în mod operativ de către instanța de judecată, iar depășirea scopului asigurării acțiunii s-ar echivala cu o încălcare gravă a drepturilor părții opuse în cadrul procesului civil.

Astfel, asigurarea acțiunii trebuie să corespundă scopului legitim şi să fie proporțională, adică ingerințele în drepturile pârâtului trebuie să fie echilibrate într-o măsură rezonabilă de protecția anticipată a drepturilor reclamantului.

Ținând cont că, măsura de asigurare a acțiunii are un caracter provizoriu, impunând anumite limite exercițiului drepturilor pârâtului cu privire la anumite bunuri, fiind reglementată tocmai în scopul evitării producerii unor pagube iremediale drepturilor reclamantului (pagube care pot fi provocate de imposibilitatea punerii în executare a eventualei hotărâri judiciare de admitere a cererii), instanța de recurs consideră întemeiate cerințele reclamantei cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare, deoarece pericolul de înstrăinare a bunurilor mobile și imobile ale pârâtului în vederea eschivării de la o iminentă urmărire a bunurilor de către reclamant rezultă din împrejurările obiective descrise supra.

Astfel, la caz, reieșind din natura litigiului, de posibilitatea înstrăinării bunurilor imobile - obiectul litigiului, care constituie solicitarea de recunoaștere a dreptului de proprietate a unei cote-părți din bunurile imobile a căror asigurare a acțiunii a fost solicitată, Colegiul consideră oportun și necesar de a admite cerința de aplicare a măsurilor de asigurare solicitate în situația creată, în vederea realizării scopului asigurării acțiunii, care este imposibilitatea executării unei eventuale hotărâri judecătorești.

Prin urmare, pentru neadmiterea înstrăinării bunurilor, care constituie obiectul litigiului, și pentru a nu crea o situație de imposibilitate a neexecutării unei eventuale hotărâri, se consideră oportune și suficiente probele prezentate la materialele cauzei, ori din situația prezentată instanței de recurs, Colegiul civil constată oportunitatea și necesitatea instituirii măsurilor de asigurare, în vederea evitării riscului de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri de admitere a pretențiilor, precum și producerii unor pagube iremediabile drepturilor reclamantului/recurent.

În aceste împrejurări, în vederea realizării scopului pentru care a fost instituită măsura de asigurare a acțiunii, în vederea evitării producerii unor pagube iremediabile drepturilor reclamantului, instanța de recurs consideră oportună, legală și întemeiată cerința de admitere și aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii.

Prin urmare, asigurarea acțiunii este un instrument important care nemijlocit duce la asigurarea executării actului judecătoresc pronunțat, precum şi contribuie la păstrarea situației existente între părțile în litigiu până la finisarea examinării cauzei în instanța de judecată, iar aplicarea măsurilor de asigurare nu va aduce atingere dreptului de proprietate garantat de art. 1 din Protocolul nr.1 adiţional la CEDO.

Colegiul civil constată că instanța de fond la respingerea cererii de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii nu a analizat raționalitatea şi temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare, or, neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătorești în cazul în care nu a preîntâmpinat interesele reclamantei în cazul neaplicării măsurilor de asigurare, în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate e în corelație cu obiectul acțiunii înaintate, iar ca urmare a pronunțat o soluție greșită privind neaplicarea măsurii de asigurare a acțiunii.

Aderent, deoarece au fost constatate temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a netemeiniciei încheierii judecătorești, care duc la casarea acesteia, din considerentele menționate, Colegiul civil consideră necesar de a admite recursul ca fiind întemeiat, de a casa încheierea primei instanțe şi de a soluționa prin decizie problema în fond, prin pronunțarea unei noi încheieri de admitere a cererii reclamantului/recurent cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, prin aplicarea sechestrului pe bunurile imobile casă de locuit cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****și ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. ***** ce aparţin cu drept de proprietate *****

În conformitate cu art. 427 lit. c) şi 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ

DECIDE:

Se admite recursul declarat de avocatul Cecan Mihaela în interesele lui *****.

Se casează integral încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 14.07.2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihaela Cecan în interesele reclamantei ***** către *****, ***** ***** *****, *****, *****, ***** și ***** cu privire la constatarea nulității absolute a actului juridic, recunoașterea dreptului de proprietate și constatarea faptului acceptării succesiuniişi se soluționează problema în fond:

Se admite cererea lui ***** privind asigurarea acțiunii.

Se aplică sechestrul pe bunurile imobile casă de locuit cu număr cadastral ***** cu construcțiile accesorii cu numere cadastrale *****și ***** amplasate pe terenul cu număr cadastral ***** în sat. *****, ce aparţin cu drept de proprietate *****.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Anatol Pahopol

judecătorii Ruxanda
Pulbere

Ala Malîi